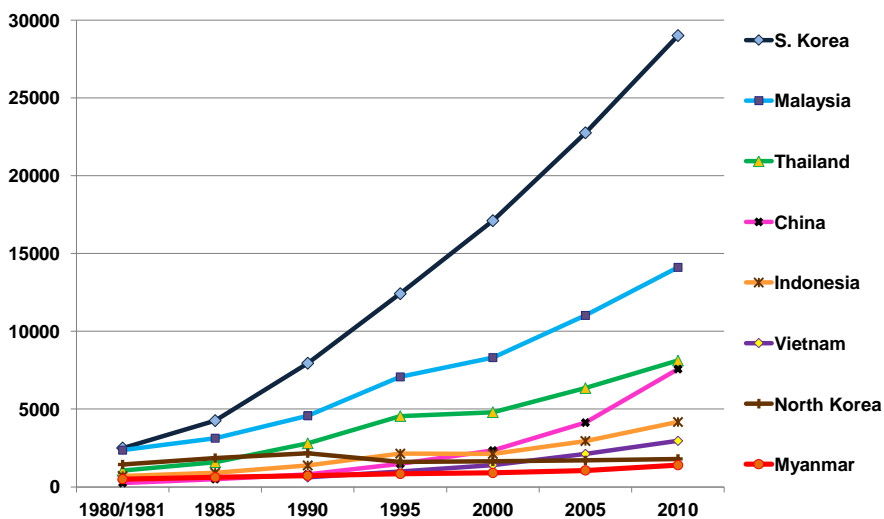

Tăng trưởng, quản trị, tài nguyên và sự tồn tại của quốc gia

Tháng 5/2014
 Trường Fulbright, TPHCM
 David Dapice

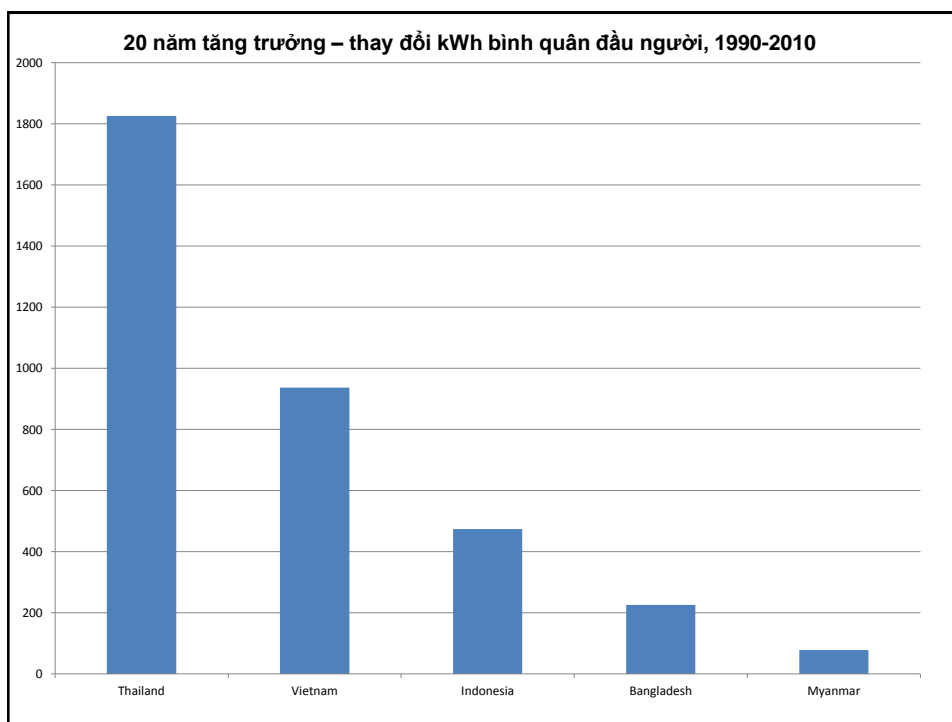
GNI bình quân đầu người (PPP), theo giá \$ quốc tế hiện hành của một số nền kinh tế châu Á trong 30 năm

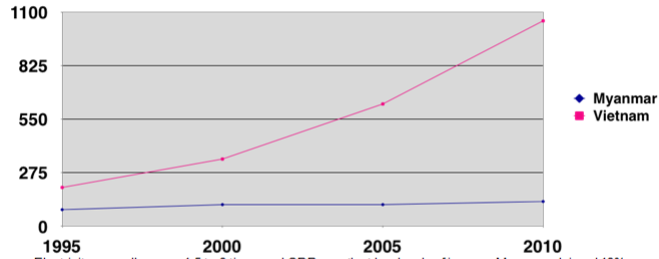
Source: ADB and World Bank websites; for Myanmar, Ash Center estimates

Các quốc gia thành công đối mặt với những ngã rẽ hoặc bước ngoặt quan trọng

- Indonesia năm 1966 với nạn đói, lạm phát 500%, và nội chiến. Họ đã chọn kinh tế học thị trường và phát triển nông thôn để tăng trưởng trong 30 năm.
- Trung Quốc năm 1976 sau nhiều năm tăng trưởng chậm và bất ổn chính trị, đã chọn hướng cải cách kinh tế và từng bước bỏ kế hoạch hóa, từ đó kích hoạt nhiều thập niên tăng trưởng chưa từng có.
- Việt Nam 1987 đứng trước sự sụp đổ của Liên Xô, thiếu hụt lương thực và siêu lạm phát, đã chọn Đổi mới và đạt tăng trưởng nhanh với lạm phát thấp trong hai thập niên.
- Hàn Quốc đứng trước tình trạng trì trệ, bất mãn và phụ thuộc năm 1960 đã chọn hướng tăng trưởng dựa vào xuất khẩu để tự cường.

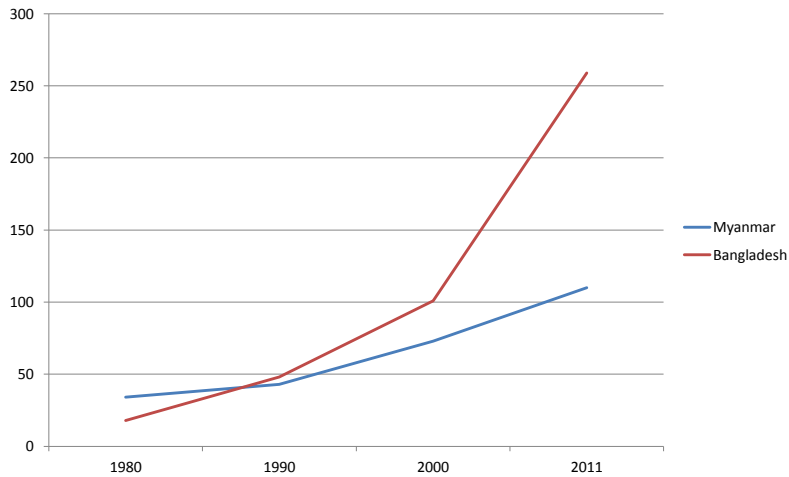

Sản lượng điện bình quân đầu người (kWh bq)

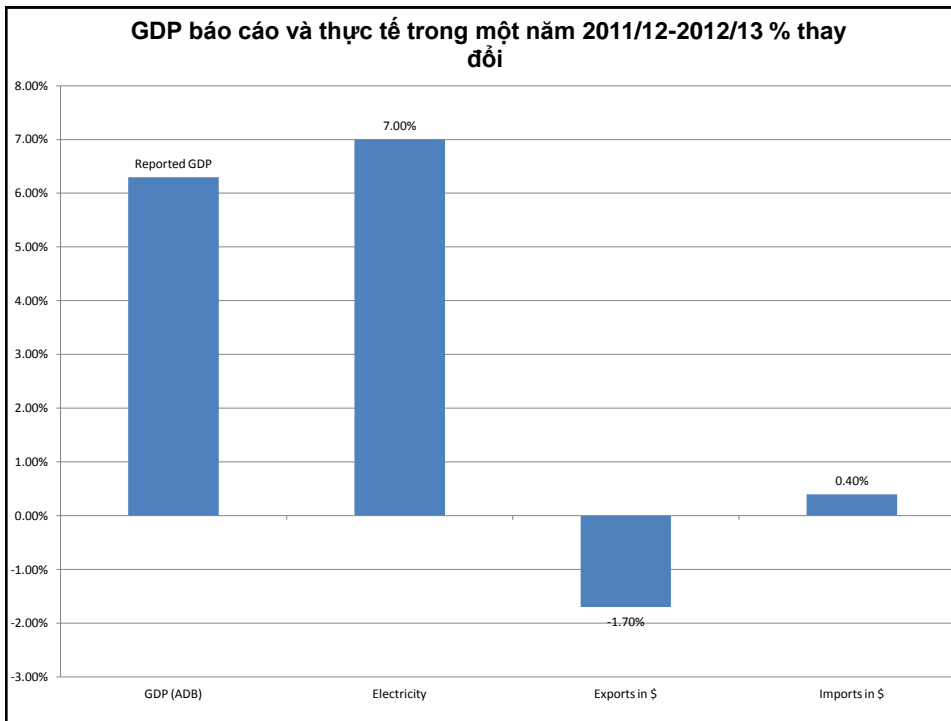

Electricity normally grows 1.5 to 2 times real GDP growth at low levels of income. Myanmar claimed 12% annual GDP growth (10% per capita), but electricity data suggest growth of only ½ to 1 ½% per year in per capita income. Vietnam per capita GDP grew 6% per year and electricity per capita grew twice as fast.

Tiêu thụ điện kWh bq, 1980-2011, Myanmar và Bangladesh

(In 2012/13, the reported *production* for Myanmar is 183 kWh pc if population is 60 million. Consumption is normally 15% lower, or about 155 kWh pc.)

Worldwide Governance Indicators

Sáu khía cạnh của nền quản trị

- 1. Tiếng nói và trách nhiệm giải trình**

Phạm vi mà cư dân có thể tham gia trong việc bầu chọn chính phủ, tự do ngôn luận và hội họp, tự do báo chí
- 2. Ổn định chính trị và không có bạo lực/khủng bố**

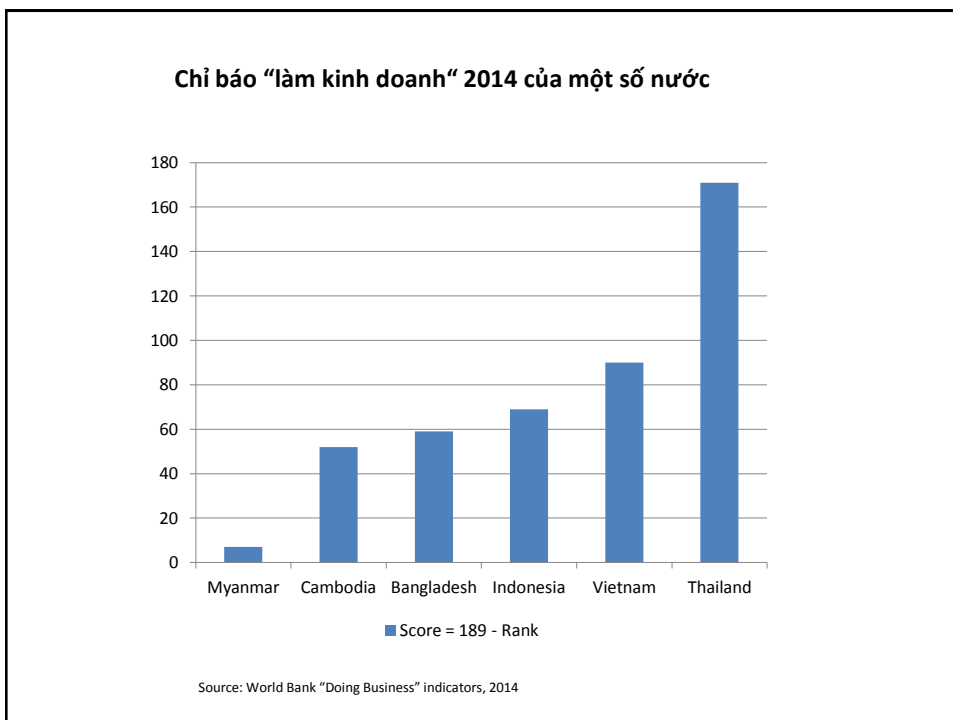
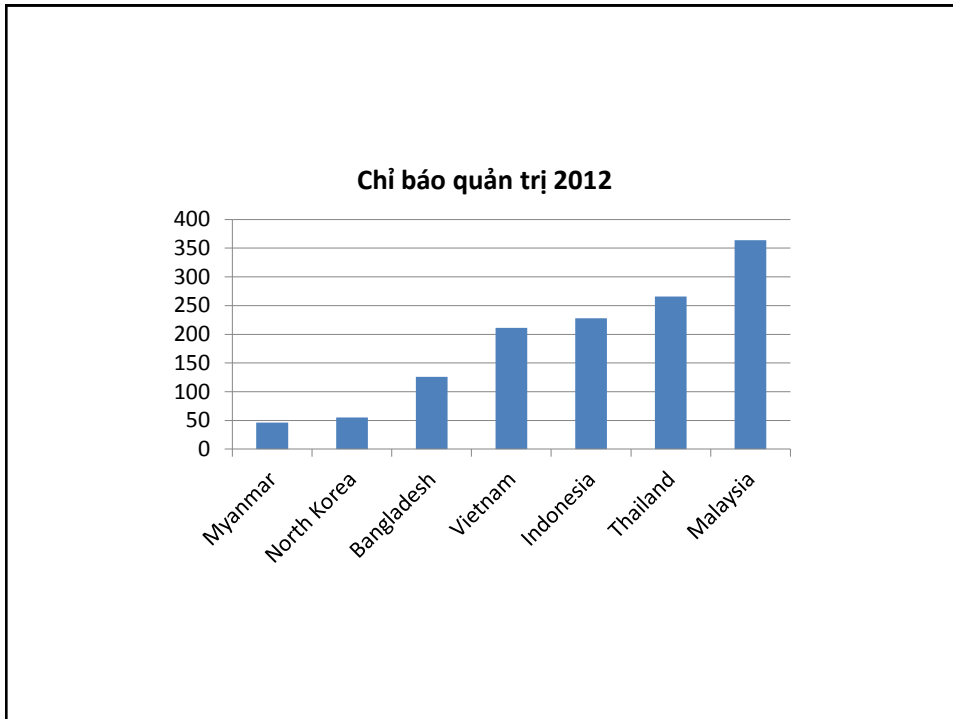
Khả năng chính phủ có thể bị giải thể hay lật đổ bằng những biện pháp phi hiến
- 3. Hiệu quả quản trị**

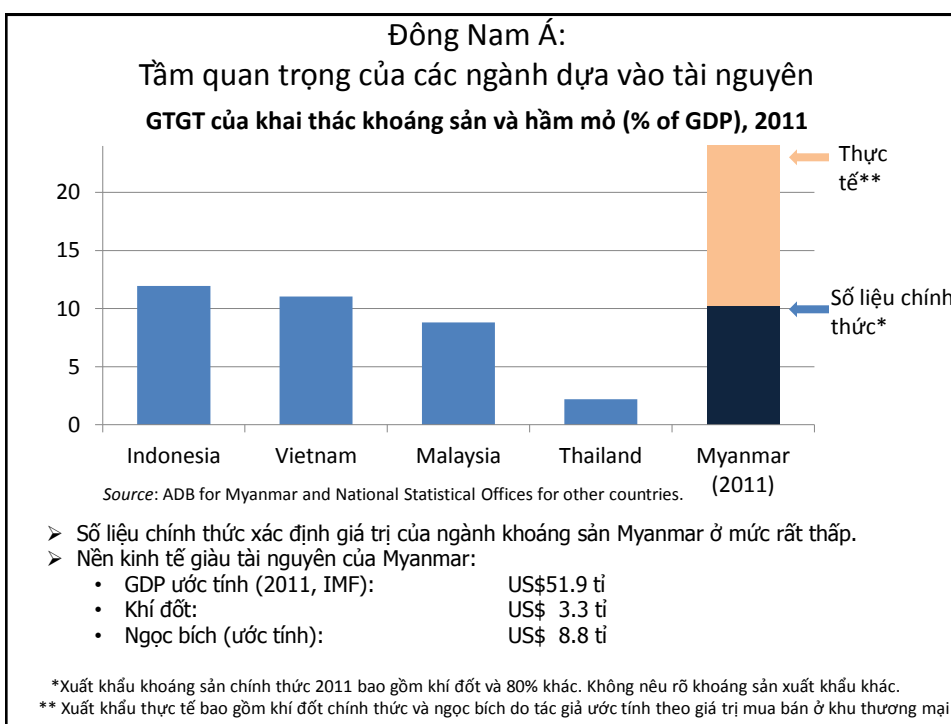
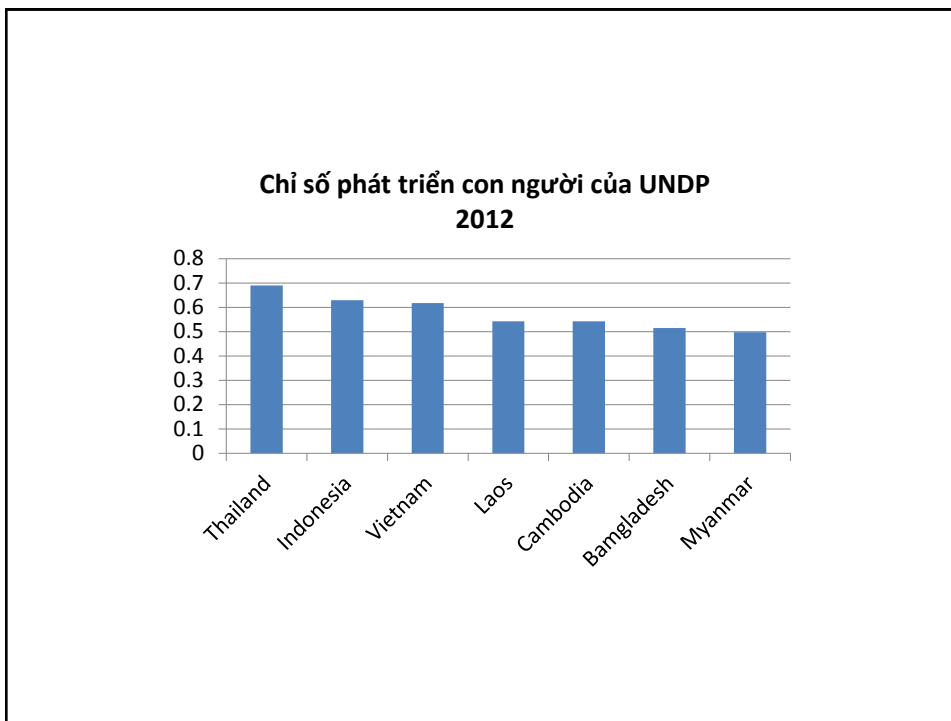
Chất lượng của dịch vụ công, chất lượng của dịch vụ dân sự và mức độ độc lập trước áp lực chính trị, chất lượng hình thành và triển khai chính sách, độ tin cậy trong cam kết của chính phủ đối với các chính sách này
- 4. Chất lượng luật định**

Khả năng chính phủ hình thành và triển khai chính sách và qui định tốt cho phép và thúc đẩy sự phát triển của khu vực tư nhân
- 5. Thương tôn pháp luật**

Phạm vi các tác nhân tin tưởng và tuân thủ những qui định của xã hội, bao gồm chất lượng thực thi hợp đồng, quyền sở hữu, cảnh sát, tòa án, và khả năng xảy ra tội phạm và bạo lực
- 6. Kiểm soát tham nhũng**

Trường hợp quyền lực công được tận dụng để thu lợi cá nhân, bao gồm các hình thức tham nhũng vật hoặc lớn, cũng như việc giới chóp bu và tư lợi thầu tóm nhà nước

Tóm tắt

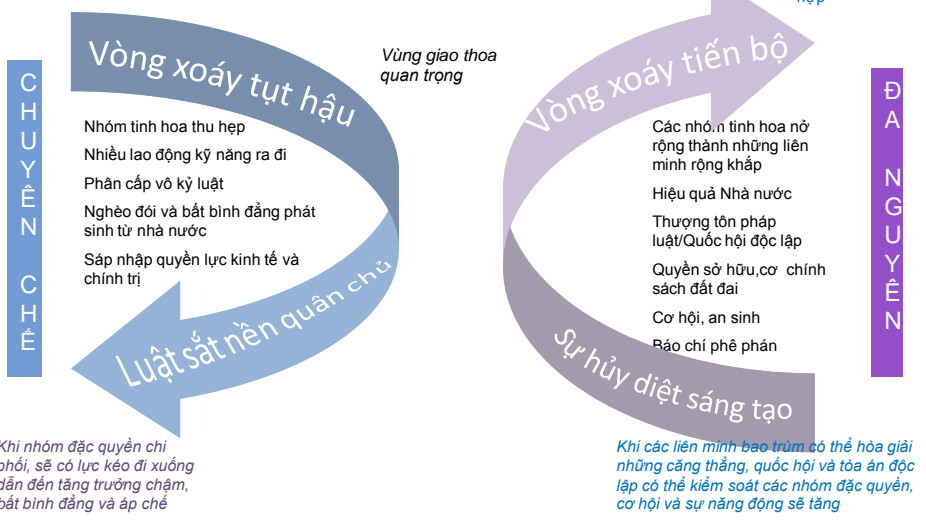
- Thuộc nhóm có GDP bình quân đầu người, nền quản trị, và phát triển con người thấp nhất ở châu Á – hiện đứng sau cả Bangladesh và Cambodia
- Tăng trưởng rất thấp làm gia tăng căng thẳng về sắc tộc và tôn giáo
- Nguồn thu tài nguyên thiên nhiên lớn đi vào quân đội và tư nhân
- Đây là hiểm họa đối với sự đoàn kết và thậm chí là sự tồn tại của quốc gia
- “Nếu...những trở ngại trở nên không kiểm soát được, vấn đề chỉ còn là thời gian và sau một giai đoạn hỗn loạn kéo dài ít hay nhiều, thì con cháu của chúng ta sẽ thấy Burma trở thành một tỉnh của Trung Quốc.” Giáo sư J.S. Furnivall, 1931, trong tài liệu Giới thiệu nền kinh tế chính trị của Burma

Mô thức của Acemoglu và Robinson

Lựa chọn hướng đi giảm sự tước đoạt và hướng đến mô hình tăng trưởng dung hợp hơn sẽ cần một ý chí chính trị cách tân từ giới tinh hoa của Myanmar, cả dân sự lẫn quân đội; người Miến Điện và dân tộc thiểu số, Phật giáo và Hồi giáo

Thế chế chính trị và kinh tế cường đoạt

Thế chế chính trị và kinh tế dung hợp

Myanmar phải chọn lựa

- Hiện trạng/hiến pháp vẫn cho phép quân đội kiểm soát
- Tình huống này tạo ra nghèo đói, bạo lực và chia rẽ
- Để chọn, nhà nước phải có khả năng thực hiện sự lựa chọn
- Nếu nguồn thu vẫn tiếp tục rơi vào quân đội và tư hữu, Myanmar sẽ suy yếu và bị nước ngoài chi phối
- Sự đoàn kết/sống còn của quốc gia và tiến bộ đòi hỏi sự liên minh, chia sẻ nguồn lực, thượng tôn pháp luật và vai trò mới cho quân đội, điều này có nghĩa là phải sửa đổi hiến pháp
- Hợp tác chính trị và sự tin tưởng là cần thiết – Đây là những thứ không dễ có, phải phát triển theo thời gian và kinh nghiệm – *liên minh bao trùm là cần thiết nhưng khó hình thành và duy trì*

Điều kiện cho hòa bình và kiến thiết đất nước

1. **Sự tự chủ vùng miền có giới hạn** với người đứng đầu chính quyền được bầu chọn bình đẳng.
2. **Chia sẻ nguồn thu tài nguyên**, địa phương có ngân sách để quản trị.
3. **Thống nhất về qui mô, vị trí, thành phần và chức năng của quân đội**. Quân đội phải chấp nhận vai trò mới vì một quốc gia đoàn kết và thành công.
4. **Thống nhất cơ quan thẩm quyền quyết định sở hữu đất đai** và cách dàn xếp những vụ tịch thu đất gây tranh cãi trong quá khứ.
5. **Nền thượng tôn pháp luật** kiểm soát các băng nhóm thiểu số, bạo lực chống người thiểu số, và hạn chế quyền hạn tùy tiện của quân đội. Cần phải có lãnh đạo quốc gia thông qua bầu cử bình đẳng và giải quyết vấn đề quyền công dân cho người thiểu số.

Những điều kiện này đòi hỏi phải thay đổi hiến pháp

Thay đổi dòng chảy tài nguyên

Doanh thu ngọc bích 2011 (\$6 đến \$10 tỉ) chủ yếu rơi vào tay chủ sở hữu tư nhân và giới bảo vệ họ

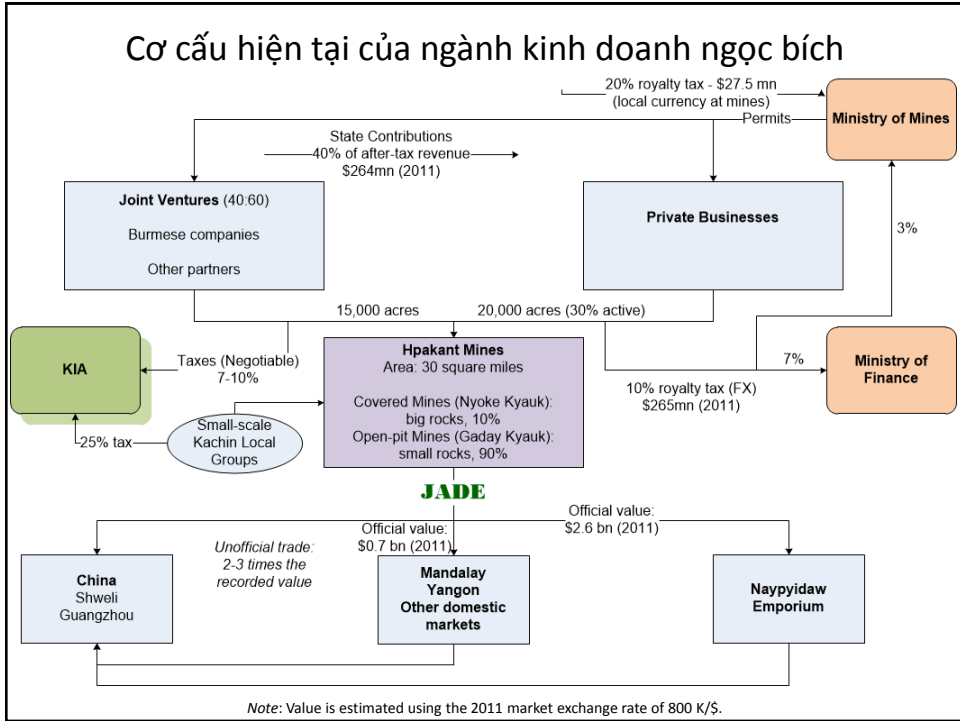
Chi phí sản xuất trực tiếp chỉ chiếm tỉ lệ nhỏ trong doanh số
Hệ thống thuế công bằng có thể chuyển 50% doanh số thành tiền thuế

Các hợp đồng thủy điện hiện chỉ thiên về một phía, không được như thủy điện Nam Theun 2 ở Lào (đập nước có đầu tư nước ngoài); cần giải quyết những quan ngại về môi trường và chia phần thỏa đáng cho bang Kachin và những nơi bị loại.

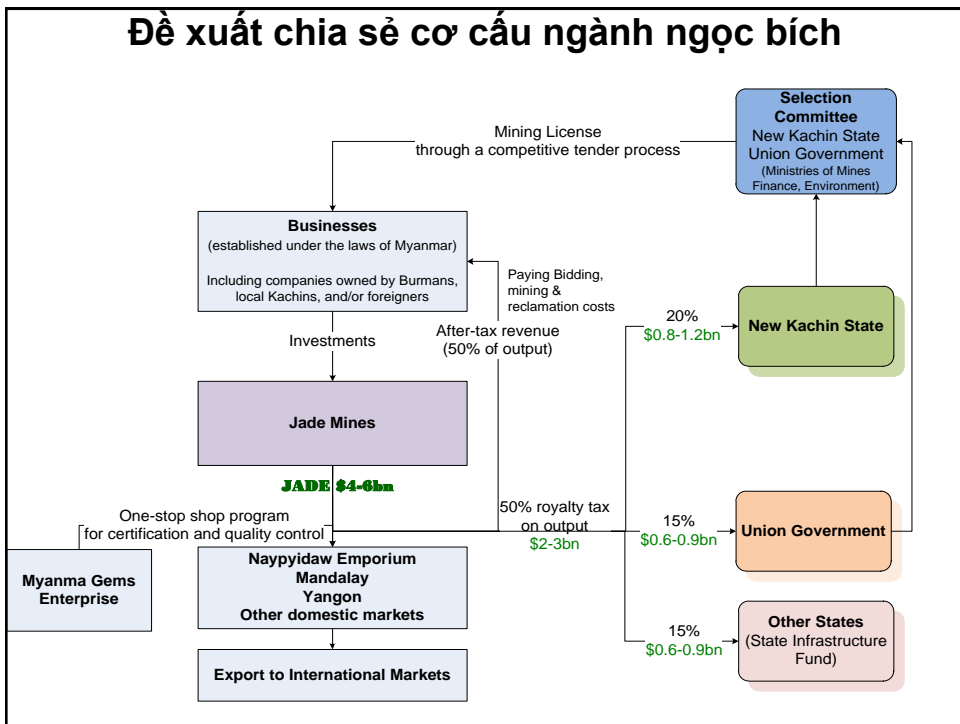
Mỏ đồng ở Letpadaung phải mang lại nhiều doanh thu hơn cho chính phủ, chủ yếu từ phía Myanmar

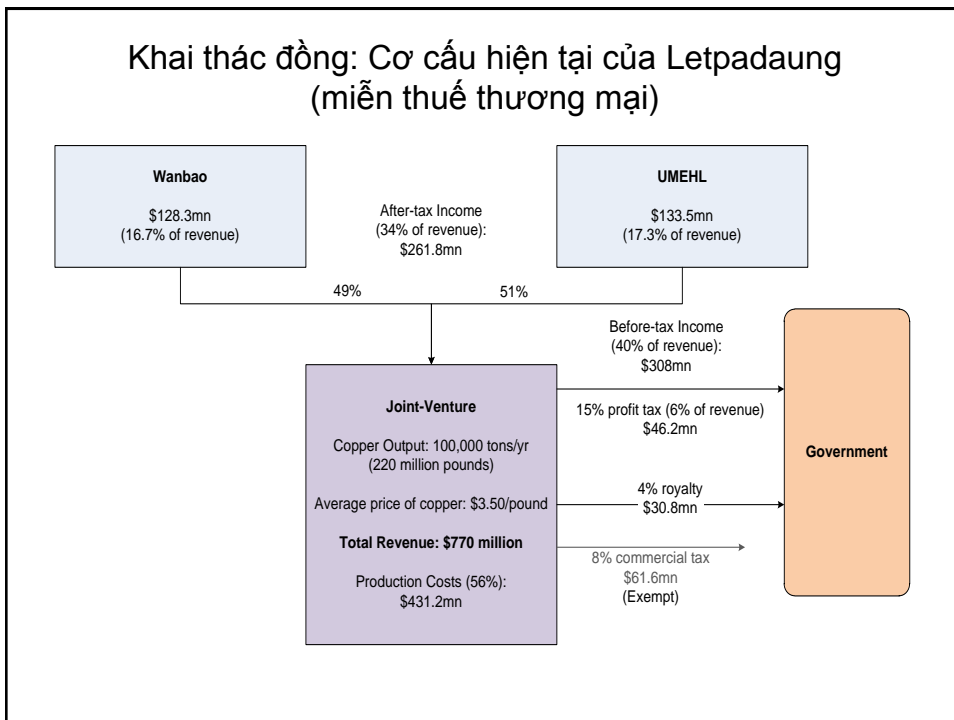
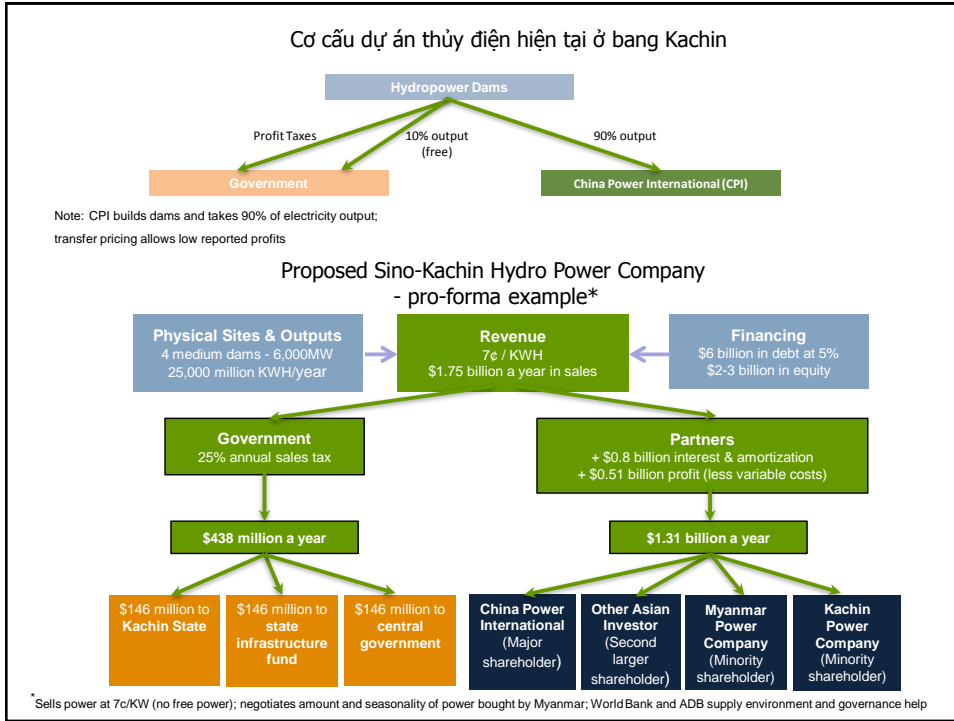
Phụ lục

Cơ cấu hiện tại của ngành kinh doanh ngọc bích

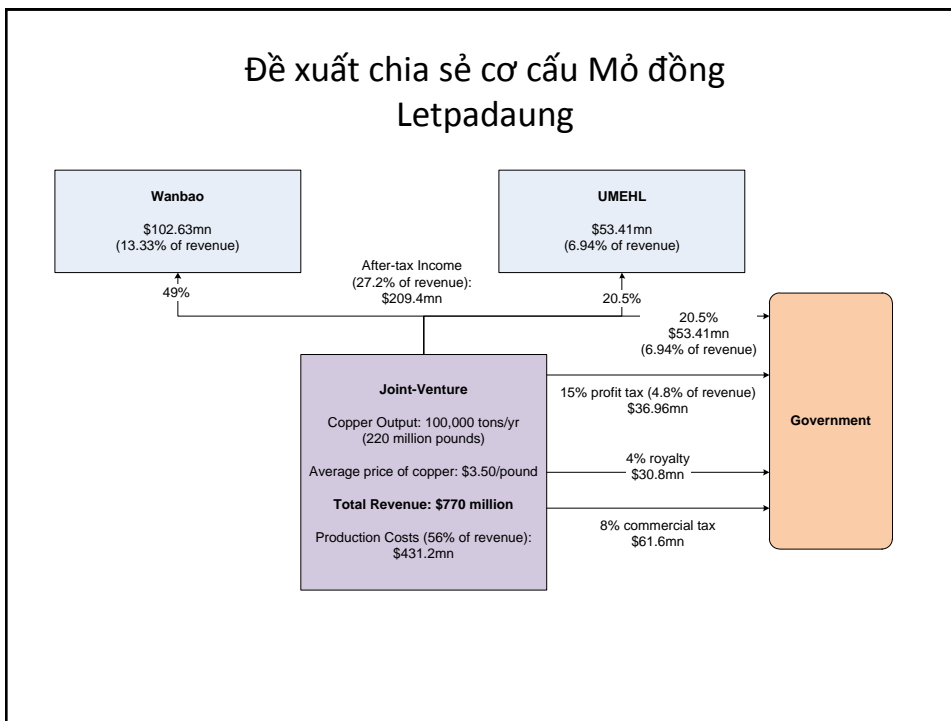

Đề xuất chia sẻ cơ cấu ngành ngọc bích

Đề xuất chia sẻ cơ cấu Mỏ đồng Letpadaung

Số thu thuế từ ngọc bích

	2011 - US\$ triệu
• Doanh thu ngọc bích ở khu thương mại Nay Pyi Taw	2,655
- Liên doanh	734
- Khác	1,921
tỉ trọng liên doanh (%)	27.6%
• 10% số thu thuế khai thác khu thương mại Nay Pyi Taw	265
- Liên doanh	73
- Khác	192
• Doanh thu sau thuế	2,389
- Liên doanh	661
- Khác	1,729
• 40% đóng góp từ liên doanh	264
• Tổng số thuế và đóng góp (không tính 20% thuế khai thác thu từ mỏ (\$27.5 triệu))	530

Ghi chú: doanh thu ngọc bích được chuyển đổi từ euro sang đô-la theo tỉ giá \$1.3369/€
Nguồn: Số liệu của Công ty Đá quý Myanmar

Giá trị ngọc bích 2011

Khu thương mại Naypidaw (21,000 tấn)

Giá trị chính thức (triệu US\$)

2,655

Sản lượng ngọc bích chính thức ngoài Naypidaw (27,900 tấn)

Loại	Giá bình quân (\$/kg)		Tỉ trọng	Cân nặng	Giá trị (triệu US\$)	
	Mỏ	Khu TM			Mỏ	Khu TM
A	500	800	5%	1,170	698	1116
B	60	96	35%	8,190	586	937
C	7	10	60%	14,040	117	167
Total					1,401	2,220

Sản lượng ngọc bích không chính thức (1X chính thức: 44,400 tấn)

Loại	Giá bình quân (\$/kg)		Tỉ trọng	Cân nặng	Giá trị (triệu US\$)	
	Mỏ	Khu TM			Mỏ	Khu TM
A	500	800	5%	2,445	1,223	1,956
B	60	96	35%	17,115	1,027	1,643
C	7	10	60%	29,340	205	293
Total					2,455	3,892

Tổng giá trị ngọc bích (triệu US\$): 6,511 - 8,767

Thay đổi cơ cấu ngành ngọc bích

- Minh bạch trong cấp phép với quyền ra quyết định thuộc về chính phủ liên hiệp và bang Kachin
  - Đấu thầu cạnh tranh địa điểm khai thác mới
  - Cho phép giấy phép khai thác hiện hữu hết hạn
- Cơ cấu thuế thấp hơn và đơn giản hơn
  - Khuyến khích đầu tư tư nhân (cả nội địa lẫn nước ngoài)
  - Hạn chế xuất khẩu phi chính thức
- Giám sát việc thu hồi và chiếm hữu mỏ quặng ở cấp quốc gia
- Chia sẻ tài nguyên
  - Số thu thuế cho bang Kachin
    - Đầu tư và cơ sở hạ tầng vật chất và xã hội
    - Quý tín thác nhà nước
  - Số thu thuế cho Chính phủ liên hiệp
  - Số thu thuế cho các bang khác